

gore je po težki bolezni ozdravel, a rekel: mnogokaj sem si sam želel, a se je zgodilo drugače; pozneje sem pa spoznal, da je bilo to najbolje, kar mi je bil Bog določil. Zato se popolnoma udam v njegovo voljo. Točko je najti moškega, ki bi tako zaupal v božjo previdnost, kakor Ivan. Njegovo truplo počiva v Krasu pri Lokvici, njegova blaga duša pa plačila uživa.

Zalostno poročilo je dobila dne 7. prosinca rodbina Franca Kune, na Pokleku št. 18 pri Pod-sredi. Na tirolskih hribovih je žrtvoval svoje življenje pod sneženimi plazovi sin Franc v četu svoje mladosti, star 21 let. Izpolnoval je zvesto svoje dolžnosti za cesarja in domovino (22 mesecev), najprej v Galiciji, kjer mu je bila sreča mila. Rajni je bil priden in povsod priljubljen ter vzgled mladim. Kako težko se je poslavljati od domačih, kakor sluteč, da so njegove ure štete. Prav rad je pisal ljubim staršem in sestrkam ter vedno želel, da se zopet veselijo snidejo; a usoda mu tokrat ni bila več mila. Svoje še tako mlado in junško življenje je izročil Bogu.

Za domovino dal življenje
si preblagi France ti;
sladko spavaj v tuji zemlji,
večna luč ti naj gori!

Dne 9. januarja smo dobili zalostno poročilo, da je umrl v bolnišnici posestnik Peter Sedovšek p. d. Trdogaj iz Lepenjive pri Mozirju. Rajni je bil poznan pod orožje meseca februarja lanskega leta. Tadaš je bil na soško-italijanskem bojišču; tam se je nalezel bolezni, kateri je podlegel. Rajni je bil umen sadjar in dober gospodar. Zapušča zalujočo ženo in več nedorastlih otrok. Umrl je dne 8. januarja in sicer daleč proč od domačega kraja.

Zalostno so oznanjali zvonovi dne 27. grudna, da je daroval svoje mlado življenje, komaj v 24. letu svoje starosti, posestniški sin Martin Muzel i občeznane Kokove hiše v Smartinu v Rožni dolini. Hrabro se je bojeval na južnem bojišču že nad eno leto zoper izdajalskega Laha, kjer je tudi našel svoj prerani grob. Bil je tudi član-smartinske Marijine družbe. Dragi Martin! Menda si slutil svojo smrt, ker si se od svojeev tako otožno poslavljaj. Njegove zadnje besede so bile: Z Bogom, domači in znanci, pa tudi ti prelepi rojstni kraj, saj mene ne bo nikoli več nazaj! Pogreša ga priletni oče in bolna mati, pa tudi njegovi bratje in sestre.

Na božične praznike je došla iz severnega bojišča zalostna vest, da je žrtvoval svoje življenje za cesarja in domovino četovodja domačega domobranskega pešpolka posestnik Pavel Novak iz Sv. Lenartu v Slov. gor. Padel je pri izvrševanju svoje službe v Karpatih, zadet od sovražne mine. Padli junak je bil dober krščanski in slovenski mož, skrben in priden oče svojima otrokoma. Zapušča vdovo in dva nedoletna otroka. Zalujoči vdovi bodi Vsemogočni tolažnik, padlemu junaku pa bodi lahka tuja zemlja! Na svidenje nad zvezdami!

Na italijanskem bojišču je padel, zadet od sovražne granate, posestnik Anton Javernik iz Laporja. Bil je še mlad posestnik, toda bil je vzoren gospodar. Izgubili smo zopet pridnega farana in delavca Gospodovega, kajti bil je mož krščanskih načel. Kot mladenič je že bil dober organizator ter je rad podpiral katoliška društva. Marsikateremu je bil v pomoč in tudi v vzgled. Hodil je rad v cerkev. Že kot mladenič je rad prepeval v cerkvi. Imel je krasen glas za petje in tudi pozneje kot mož je zmiraj sodeloval pri cerkvenem petju. Mnogoteri faran ga pogreša, ker ne sliši več njegovega glasu. Padli zapušča mlado vdovo, ki močno žaluje za njim, kajti uživala sta v resnici zakonsko srečo, vezala ju je zastonjnost in potrpežljivost. Tudi staršem je bil vedno vzoren sin ter je rad pomagal vsakemu sosedu, če mu je le bilo mogoče.

V daljnem kraju zdaj počivaj,
dragi, a mi ne vemo kje.
Boljše ure tamkaj vživaj,
to so naših sre želje!
Dodeli naj pa Večni enkrat Ti,
v rajski domovini se zopet videti.

Zalostno vest so pred nedavnim časom dobili starši Antona Kodrič, p. d. Falentaš, v Studenicih pri Poljčanah, da je njih sin padel na bojnem polju nekje na Italijanskem. Pri nas se mu je še tudi zvonilo. Bil je v svojih šolskih letih prav priden in točen ministrantek, čeravno daleč proč od cerkve doma. Bil je mirnega in tihega značaja. Bil je edini sin, zato tembolj srčna rana in žalost staršev in sestrice. Bog mu daj uživati nebeško radost, a domačim pa podeli obilno tolažbo! — Dozdaj je, kolikor je znano, mrtvih v naši tiri 27 vojakov.

Anton in Janez Tesovnik iz župnije Rečica v Savinjski dolini sta bila daleč naokoli dobro znana in priljubljena fanta. Rojena sta bila oba v prijaznem trgu Rečica. Bila sta tudi člana katoliškega izobraževalnega društva. Krepko oporo in velike nade sta stavila oče in mati v svoja ljubljena, a usoda je zahtevala drugače. Leto po izbruhu vojne sta bila poklicana k vojakom ter kmalu stopila v obrambno črto proti verolomnemu Italijanu. Starejši Anton je padel zadet od granate dne 21. julija 1916, 14 dni pozneje pa se je preselil v boljše življenje tudi Janez. Srčno sta hrepenela po domači grudi, vi-

deti se enkrat lube domače, pričakovala sta dopusta. Toda smrt ju je prehitela. Ko sta došli poročili o uničujoči smrti, so se pretresla naša srca. Zadržanje domačih je nepopolno.

Vsem slovenskim žrtvam za domovino naj bo truden spomin!

Razne politične vesti.

Ministrski predsednik Klam-Martinic je zaradi sklicanja državnega zbora razen nemških nacionalcev in Čehov poklical že tudi Poljake k sebi. O Poljaki se še ne ve, kaj so izvedeli, a nemški nacionalci so zadovoljni s Klam-Martinicom in hočejo blagohotno soditi njegova dejanja. To so razglasili tudi nasproti Körberju, na katerem pa niso našli pozneje, ko je padel, nobene zdrave dlake. Na njih bananje, da bo Klam-Martinic izpolnil vse njihove zahteve, nič ne damo, ker nas je v Avstriji več narodov in vsi hočemo v njej živeti. Klam-Martinic je dober Avstrijec in kolikor nam znano, je nemškim nacionalcem povedal, da se bo v Avstriji marsikaj spremenilo, toda kako in kdaj, o tem se pa ni izrazil.

Slovenski listi: „Straža“, „Slovenec“, „Edinost“ in „Slovenski Narod“ so zadnji čas pričeli objavljati članke, v katerih se razpravlja vprašanje glede enotnega postopanja slovenskih strank. Dosedaj se je to gibanje, kolikor je nam znano, omejilo edino na časnikarska ugibanja. Stranke same in njih voditelji pa se še o tem niso posvetovali in sklepali.

Nemci vedno bolj uvidevajo, da se je nam Slovanom v Avstriji in na Ogrskem godila dosedaj velika krivica, ko se nas je na različne načine oviralo v našem razvoju. Sedaj se je oglašil celo nemško-liberalni poslanec Zenker, ki v posebni knjižici razpravlja, da je treba v obeh državnih polovicah rešiti narodnostno vprašanje tako, da bodo Slovani prišli do svojih pravic. Zenker pravi, da se ne sme več trpeti, da bi Madžari iztrebljali južne Slovane. Ko bi vsi Nemci tako mislili, bi se mnogokaj lahko na bolje obrnilo.

Hrvatski sabor, čegar zasedanje je bilo pred Božičem prekinjeno, je pričel dne 13. januarja zopet delovati.

Zasedanje ogrsko-hrvatskega državnega zbora se je dne 15. t. m. prekinilo do 20. januarja. V seji dne 11. t. m. je vlada predložila zakon, s katerim se ovekoveči spomin na vojake. Opozicija je zagnala hrup in klicala: „Dajte rajše vojakom volilno pravico!“ Ko se je predložil zakon o zvišanju davkov, je opozicija klicala: „Zvišajte podporo vdovam in sirotam padlih vojakov!“ Poslanec Rakovsky je vložil predlog, naj se razširi volilna pravica na vse vojake, ki so bili na fronti.

V Varšavi se je sestavil poljski državni svet, kateremu je bil izvoljen za načelnika — kronskega maršala — Vaclav Nemojovski, za njegovega namestnika pa Mikulovski-Pomorski.

Koliko stane svetovna vojska

V 30 mesecih vojske: 360 tisoč milijonov kron. V Avstriji 42, v Nemčiji 65, v Angliji 80, v Franciji 66, v Rusiji 55, v Italiji 18 tisoč milijonov kron. Na vsakega prebivalca v Avstriji odpade 870, v Nemčiji 980, v Angliji 1740, v Franciji 1790, v Rusiji 360, v Italiji pa 500 K.

Navedene številke nam nudijo strašno podobo uničenja. Računalo se je, da je bilo narodno premoženje držav, zapletenih v vojsko, vredno 1500—2000 milijonov kron. V dveh letih in pol je požrla najdražja vojska, kar jih je že bilo, petino vsega, kar si je prihranilo veliko rodov. Vse navedene ogromne svote se res niso izpremenile v dim: veliko je odpadlo na industrijo, na plače delavcem. A kljub temu je šlo veliko v dim. Vsaki mesec so se povišali izdatki za vojsko. Zdaj izdajo za vojsko vsaki dan nad 400 milijonov kron. Pri nas v osrednjih evropskih državah niso tako visoki kot v Franciji in v Angliji, a vendar v Nemčiji presegajo vsaki mesec 2000 milijonov mark; pri nas se pa že tudi bližajo 2000 milijonov kron. Skupen izdatek 360.000 milijonov kron, ki lahko doseže še 400.000 milijonov kron, bo potreboval za obrestovanje in odplačevanje vsako leto 20.000 milijonov kron. Obrestovanje državnih dolgov bo zahtevalo velikanske svote, a upati je le, da se bodo rane polagoma zacelile.

Rumunsko bojišče.

Glavna pozornost na rumunskem bojišču je sedaj obrnjena na dogodke pred rumunsko trdnjavo Galac ob Donavi (blizu reke Seret). Mesto je od cele spodnje strani obkroženo od naših čet. Težki topovi bruhajo srdit ogenj na trdnjavo in mesto. Zavzeli smo že dve utrjeni postojanki na južnozahodni strani Sereta: Mihalea in Vadeni.

Ob mostišču Fundeni (ob Seretu, severno-vzhodno od Rimnicul-Saratu) so pričeli Rusi dne 15. januarja s protiofenzivo. V prvih sunkih se jim je na nekaterih mestih posrečilo udreti v naše järke, a se bili vrženi zopet nazaj. Sovražnik je imel ogromne izgube.

Tudi v gorovju severno od mesta Foksani so se razvil hudi boji. Očividno hočejo Rusi preprečiti, da ne bi naši despeti v moldavsko ravnino ob Seretu.

Naši pred trdnjavo Galac.

Po padcu Braile in zasedenju Dobruče so se naše, pred vsem bolgarske čete, lotile rumunske trdnjave Galac. Težki oblegovalni topovi že nad teden dni bruhajo z največjo srditostjo ogenj na to mesto, ki leži severno od izliva reke Seret v Donavo. Na južnozahodni strani Galaca so naše čete dne 14. t. m. zasedle mestce Vadeni, ki leži v kotu med Braile, Donavo in Seretom in so se pomaknile tako blizu mesta, da je znašala tega dne razdalja med mestom Galac in našo bojno črto samo 6 km. Trdnjava Galac je za bodoči razvoj dogodkov velevažna. Ako trdnjava namreč pade, je ogrožena cela sedanja rusko-rumunska bojna črta ob Seretu. Sovražna armada se bo v tem slučaju morala od Sereta umakniti za reko Prut, ki meji med Rusijo in Rumunijo. Mesto šteje okrog 50.000 prebivalcev in ima zelo veliko trgovsko pristanišče.

Vpad v južno Rusijo?

Ruska poročila pravijo, da bodo Rusi trdnjavo Galac branili do zadnjega. Ruski vojaški strokovnjaki so namreč mnenja, če pade Galac, je Mackensenovi armadi odprta pot v južno Rusijo.

Ruska ojačenja

Rusko armadno vodstvo pošilja dan za dnevom nove čete na črto Galac—Ocna (v rumunskem gorovju). Nizozemska poročila pravijo, da sta v zadnjih 14 dneh dospela na to črto že dva sveža ruska armadna zbora.

150 vagonov pšenice zgorelo.

V Braili so Rusi, predno so zbežali iz mesta, zažgali ogromno skladišče žita. Zaloge so polili s petrolejem. Zgorelo je baje 150 vagonov pšenice.

Rusko bojišče.

Na severu so Rusi pred dobrim tednom pričeli med Naroškim jezerom in Rigo ofenzivo proti Nemcem. Dosegli so le nekaj manjših uspehov. V Karpatih se vršijo samo patrolni boji.

Ruska ofenziva v Karpatih?

Londonski listi poročajo iz Petrograda, da pripravljajo Rusi v Karpatih novo ofenzivo proti Avstriji. Sedanja ofenziva na severu ima baje samo slepilni namen.

Rusi napadajo na severu na 100 km dolgi fronti.

Ruski sunek na severu se razteza na fronti, ki je dolga 100 km. Na skrajnem severu (ob morju) bi Rusi sicer lahko prodrli dalje naprej, tako pravijo angleška poročila, a se bojijo, da jih vržejo Nemci v morje. Dalje proti jugu pa se nemška fronta ne da lahko prebiti.

Kaj se godi na Ruskem.

Na Ruskem pada ministrstvo za ministrstvo. Dosedanji ministrski predsednik Trepov še ni prav segrel svojega ministrskega sedeža in je že moral iti. Na njegovo mesto je prišel knez Galicin, o katerem pravijo, da je za nadaljevanje vojske, toda proti vsaki novotariji v notranjosti države. Ker so vsi ruski ministrski predsedniki, ki so prišli in odšli, za vojsko, za to mora razlog za njihovo neprestano menjavanje ležati v notranjih razmerah ruske države. Listi poročajo, da vlada na Ruskem velika nezadovoljnost. Ali zaradi vojske ali zaradi pomanjkanja živil v nekaterih krajih, ali zaradi slabega, podkupljivega uradništva pri civilu in vojaštvu, ali sploh zaradi ruskega samodrštva, vsled katerega ljudstvo ne sme povedati svojega mnenja, to nam ni dovolj jasno. Gotovo pa je, da v notranjosti ni več vse v redu.

Veliko pozornosti je povsodi vzbudilo, da so skrivni morilci umorili pravoslavnega meniha Rasputina, ki je baje imel veliko upliva na carjevem dvoru. Toda v kakem smislu je uplival, se ne ve, ker nekateri trdijo, da je bil za vojsko, drugi, da je bil proti vojski. Sploh se je o tem menihu pisalo toliko reči, da je gotovo precejšnji del izmišljenega ali pretiranega. Koliko resnice je na vsem, še bomo izvedeli le po vojski. Gotovo pa je, da je imel Rasputin važno stališče na carjevem dvoru in da tudi nje-